

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003669

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-12-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хрещева Олександра Георгіївна

2. Oleksandra Khrishcheva

Кваліфікація: 081

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 21-02-2025

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7414

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.51, 10.51.31, 10.51.51, 10.51.65

Тема дисертації:

1. Законодавче забезпечення розвитку сільськогосподарської кооперації в Україні: сучасний стан та перспективи.
2. Legislative support for the development of agricultural cooperation in Ukraine: current state and prospects.

Реферат:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». – Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, Одеса, 2024. Після істотного оновлення законодавства у сфері сільськогосподарської кооперації, зокрема введення в дію 15 листопада 2020 року Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію» у новій редакції та подальшого внесення змін до низки інших нормативно-правових актів, які стосуються функціонування та розвитку сільськогосподарських кооперативів, дисертаційна робота є першим у вітчизняній науці аграрного права комплексним дослідженням сучасного стану та перспектив законодавчого забезпечення розвитку сільськогосподарської кооперації в Україні. Наукова новизна результатів дослідження деталізується у запропонованих науково-теоретичних положеннях, зроблених висновках і сформульованих пропозиціях. У розділі 1 «Теоретико-правові засади сільськогосподарської кооперації», який містить чотири підрозділи, проаналізовано та удосконалено визначення понять «кооперація» та «сільськогосподарська кооперація», охарактеризовано

правові ознаки та сутність сільськогосподарської кооперації, досліджено генезис та еволюцію становлення і функціонування сільськогосподарської кооперації на теренах України, здійснено «авторську періодизацію розвитку сільськогосподарської кооперації у незалежній Україні в контексті її законодавчого забезпечення», узагальнено зарубіжний досвід правового регулювання та розвитку сільськогосподарської кооперації, окреслено можливості його використання в Україні, а також розглянуто правові аспекти сільськогосподарської кооперації як основи забезпечення продовольчої та екологічної безпеки на теренах України. У розділі 2 «Сучасний стан законодавчого регулювання сільськогосподарської кооперації в Україні», що складається із двох підрозділів, розкрито специфіку загального та галузевого законодавства у сфері сільськогосподарської кооперації, а також охарактеризовано специфіку спеціального (кооперативного) законодавства України. У розділі 3 «Перспективи розвитку кооперативного законодавства в Україні», який включає два підрозділи, окреслено основні напрями та перспективи вдосконалення загального та галузевого законодавства щодо розвитку сільськогосподарської кооперації в Україні шляхом внесення відповідних змін до чинного законодавства, а також визначено перспективи розвитку спеціального законодавства України про сільськогосподарську кооперацію та розроблено пропозиції щодо його удосконалення. На підставі проведеного наукового дослідження встановлено, що у Законі України «Про кооперацію» та Законі України «Про сільськогосподарську кооперацію» у поточній редакції відсутні норми, присвячені охороні навколишнього природного середовища, положення, які б закріплювали орієнтованість сільськогосподарської кооперації на забезпечення продовольчої та екологічної безпеки держави, простежується неповноцінне орієнтування спеціального законодавства про сільськогосподарську кооперацію на забезпечення сталого сільського господарства, недостатня увага приділяється питанню гендерної рівності у сфері сільськогосподарської кооперації. Розроблено пропозиції щодо удосконалення кооперативного законодавства України шляхом внесення змін до ст.4 («Основні принципи сільськогосподарської кооперації») Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію», а також ст.4 («Основні принципи кооперації») Закону України «Про кооперацію», а саме: законодавчого закріплення «принципу гендерної рівності та гендерної інтеграції у кооперативі (сільськогосподарському кооперативі)», який передбачає недопущення дискримінації за ознакою статі, забезпечення рівних прав та можливостей для жінок і чоловіків – членів кооперативу (сільськогосподарського кооперативу), рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті рішень, рівної оплати праці, однакового доступу до керівних посад та кооперативної освіти, що сприятиме реалізації гендерної демократії, справедливості та паритету у кооперації (сільськогосподарській кооперації). Обґрунтовано необхідність доповнення частини 1 статті 3 «Основні цілі сільськогосподарської кооперації» профільного Закону України «Просільськогосподарську кооперацію» пунктом 6 наступного змісту: «забезпечення сталого сільського господарства, спрямованого на досягнення економічної, продовольчої та екологічної безпеки держави» задля ефективної реалізації у подальшому цілей сталого розвитку України та наближення сільськогосподарських кооперативів до європейської моделі сільськогосподарської кооперації.

2. Thesis for the Degree of Doctor of Philosophy in the field of knowledge 08 «Law» in the speciality 081 «Law». – Odesa I.I. Mechnikov National University, Odesa, 2024. After a significant update of the legislation in the field of the agricultural cooperation, in particular, the entry into force of the new edition of the Law of Ukraine «On Agricultural Cooperation» on November 15, 2020 and subsequent amendments to a number of other legal acts related to the functioning and development of the agricultural cooperatives, the thesis is the first in the domestic science of agrarian law comprehensive study of the current state and prospects of the legislative support for the development of the agricultural cooperation in Ukraine. The scientific novelty of the study results is detailed in the proposed scientific and theoretical positions, the drawn conclusions and the formulated proposals. In the first section «Theoretical and legal foundations of agricultural cooperation», which contains four subsections, the definitions of the concepts of «cooperation» and «agricultural cooperation» are analyzed and improved, the legal features and essence of agricultural cooperation are characterized, the genesis and evolution of the formation and functioning of agricultural cooperation in Ukraine are investigated, the author's periodization of the development of agricultural cooperation in independent Ukraine in the context of its legislative support was carried out, the

foreign experience of legal regulation and development of agricultural cooperation was summarized, the possibilities of its use in Ukraine were outlined, and the legal aspects of «agricultural cooperation as the basis for ensuring food and environmental security in Ukraine» were considered. In the second section «Current state of legislative regulation of agricultural cooperation in Ukraine», which consists of two subsections, the specifics of general and sectoral legislation in the field of agricultural cooperation is disclosed as well as the specifics of special (cooperative) legislation of Ukraine is characterized. In the third section «Prospects for the development of cooperative legislation in Ukraine», that includes two subsections, the main directions and prospects for improving general and sectoral legislation regarding the development of agricultural cooperation in Ukraine by making appropriate changes to the current legislation are outlined, and also the prospects for the development of special legislation of Ukraine on agricultural cooperation are defined and the proposals for its improvement are developed. On the basis of the conducted scientific research, we established that in the Law of Ukraine «On Cooperation» and in the Law of Ukraine «On Agricultural Cooperation» in the current edition there are no norms dedicated to the environmental protection, no provisions that would establish the orientation of agricultural cooperation to ensure food and environmental security of the state, insufficient orientation of the special legislation on agricultural cooperation on ensuring sustainable agriculture can be traced, insufficient «attention to the issue of gender equality» in the field of agricultural cooperation is paid. Proposals to improve the Ukrainian cooperative legislation «by amending Article 4 (Basic principles of agricultural cooperation) of the Law of Ukraine «On Agricultural Cooperation», as well as Article 4 (Basic principles of cooperation) of the Law of Ukraine «On Cooperation»» have been developed, namely: to legislate the «principle of gender equality and gender integration in cooperative (agricultural cooperative)», which «provides for the prevention of discrimination based on gender, ensuring equal rights and opportunities for women and men - members of the cooperative (agricultural cooperative), equal participation of women and men in decision-making, equal pay, equal access to management positions and cooperative education, which will contribute to the realization of gender democracy, justice and parity in cooperation (agricultural cooperation)». The necessity of supplementing Part 1 of Article 3 «Main goals of agricultural cooperation» of the profile Law of Ukraine «On Agricultural Cooperation» with Paragraph 6 of the following content is substantiated: «ensuring sustainable agriculture aimed at achieving economic, food and environmental security of the state» «in order to effectively implement the goals of the sustainable development of Ukraine in the future and bringing agricultural cooperatives closer to the European model of agricultural cooperation». It is proposed to «supplement Part 3 of Article 12 of the Law of Ukraine «On Agricultural Cooperation» with Paragraph 5 and to determine that the main duties of a member of an agricultural cooperative also include «compliance with the requirements of the legislation on environmental protection in order to ensure the environmental security of the state»».

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Khrishcheva O. G. Agricultural cooperation as a basis for ensuring food and environmental security in Ukraine: legal aspects / O. G. Khrishcheva // Naukovij visnik Užgorods'kogo nacional'nogo universitetu. Seriâ Pravo [Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право]. – 2024. Iss. 81, prt. 2. – P. 41–46.

- Khrishcheva O. G. Main directions for improving the legislation of Ukraine dedicated to agricultural cooperation / O. G. Khrishcheva // Juridical scientific and electronic journal. – 2024. – № 2. – P. 228–231.
- Хріщева О. Г. Теоретико-правові засади гендерної рівності у законодавстві про сільськогосподарську кооперацію / О. Г. Хріщева // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. – 2024. – Вип. 85, ч.2. – С. 206–211.
- Khrishcheva O. G. Definition and features of the agricultural cooperation: theoretical and legal aspects / O. G. Khrishcheva // Analytical and comparative jurisprudence. – 2023. – No 1. – P. 303–308.
- Khrishcheva O. G. Foreign experience of development and legal regulation of the agricultural cooperation / O. G. Khrishcheva // Constitutional State. – 2023. – No. 51. P. 133–143
- Khrishcheva O. H. Prospects for modernization of the agricultural advisory system as a tool for ensuring development of agricultural cooperation in Ukraine / V. M. Masin, O. H. Khrishcheva // Constitutional State. – 2022. – No. 45. – P. 33–40.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U004432 0123U102606

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Масін Віктор Миколайович

2. Viktor Masin

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гафурова Олена Вікторівна

2. Olena Hafurova

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пащенко Олександр Миколайович

2. Oleksandr Pashchenko

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, буд. 1, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Святошнюк Арина Леонідівна

2. Aryna Sviatoshniuk

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Толкаченко Олена Володимирівна

2. Olena Tolkachenko

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Смітюх Андрій Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Смітюх Андрій Володимирович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лукашук Світлана Борисівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна